

Результати використання голштинської породи в умовах півдня України

Ю. С. Маташнюк

yuramatash@gmail.com

Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

У молочному скотарстві багатьох країн світу провідне місце займає голштинська порода. Тварини цієї спеціалізованої молочної породи відрізняються бажаним молочним типом і високою продуктивністю. Для прискорення формування високопродуктивних стад і збільшення виробництва молока в Україні було завезено значну кількість маточного поголів'я голштинської породи (Г. М. Туников та ін., 2011; Т. В. Підпала та ін., 2017). За даними досліджень (Л. М. Хмельничий, 2001), середній надій корів голштинської породи коливався в межах 5500–7523 кг молока.

Метою досліджень було оцінити розвиток господарсько корисних ознак у корів голштинської породи за інтенсивної технології виробництва молока. Відповідно до цього були поставлені такі завдання: визначити рівень розвитку продуктивних ознак корів голштинської породи; проаналізувати тварин двох поколінь за молочною продуктивністю. У дослідженні були використані методи ретроспективного аналізу молочної продуктивності, популяційно-статистичний аналіз кореляційної залежності.

Дослідження проводили у племінному господарстві СТОВ «Промінь» Арбузинського р-ну Миколаївської обл. Господарство є одним з визнаних лідерів серед виробників молока. За цілорічно стійлової системи та безприв'язно-боксового способу утримання худоби, годівлі повноцінними загальнозмішаними раціонами з кормового столу, доїння корів у доїльному залі на установці «Карусель» на 80 коровомісць середній надій на одну корову в 2019 р. становив 11906 кг молока. За допомогою програми *Dairy Comp* та *Microsoft Excel* для проведення дослідження було сформовано дві групи: материнське покоління 667 корів і дочірнє — 1089 корів.

У результаті дослідження молочної продуктивності корів голштинської породи за першу лактацію двох поколінь було встановлено високий рівень розвитку ознак селекції у тварин. Так, надій за першу лактацію корів материнського покоління становив 8946 кг молока, а корів дочірнього покоління — 9660 кг молока. Порівняльний аналіз довів перевагу тварин дочірнього покоління, надій яких на 714 кг ($P < 0,001$) був більшим, ніж у корів материнського покоління. За вмістом жиру та білка в молоці піддослідних тварин вірогідних відмінностей не виявлено. Середній вміст жиру в молоці становив, відповідно, 3,90% та 3,96%, середній вміст білка в молоці — відповідно, становив 3,22% і 3,26%. Проте за кількістю молочного жиру і молочного білка перевагу мали корови дочірнього покоління. Різниця відповідно становила 32,8 кг ($P < 0,001$) та 27,1 кг ($P < 0,001$).

У піддослідних тварин проявляється високий та середній ступінь мінливості молочності, оскільки ця ознака значною мірою залежить від середовищних факторів. У корів материнського покоління коефіцієнт мінливості становив 16,5%, у корів дочірнього покоління — 14,7%. Аналогічно, високими показниками мінливості характеризувалися й такі ознаки, як кількість молочного жиру ($C_v = 17,5\%$ і $15,5\%$) і кількість молочного білка ($C_v = 16,9\%$ і $15,0\%$).

У селекції молочної худоби важливе значення має взаємозв'язок між господарсько корисними ознаками, особливо у корів, які відрізняються високою молочною продуктивністю. Встановлено, що кореляційна залежність між основними ознаками селекції — надої і вміст жиру в молоці — характеризувалися низькими позитивними коефіцієнтами кореляції у корів материнського і дочірнього поколінь, а між надоєм і вмістом білка в молоці — низькими від'ємними коефіцієнтами кореляції у тварин обох поколінь.

Отже, корови голштинської породи досліджуваних поколінь характеризувалися високим рівнем молочної продуктивності. Мінливість надою, кількості молочного жиру і білка відрізняються високими коефіцієнтами варіабельності. Доведено існування позитивної кореляції між надоєм та вмістом жиру в молоці ($r = 0,047$) у корів голштинської породи материнського покоління.